

Formațiuni endocarstice din Piatra Tîrnovului

GHEORGHE PLOAIE, ELENA VILCU

Piatra Tîrnovului este un pînten de calcar ce se ridică pe culmea dintre văile Latorița și Repedeș, aparținînd Autohtonului danubian. Calcarul ce formează această clipă suspendată, veritabil martor de eroziune este pe alocuri slab metamorfozat sub formă de marmură albă, zaharoidă.

Primele date privind carstul din această zonă aparțin lui Gheorghe Munteanu-Murgoci (1902) care vizitînd regiunea, descrie o încercare de explorare a unei peșteri situată într-un perete vertical, menționînd și o serie de legende care circulează prin partea locului asupra unor peșteri oculte pe vremuri de haiduci.

Ulterior într-o serie de lucrări referitoare la carstul din munții Căpățîinii (Bleahu și Iusu, 1965; Bleahu și Povară, 1976; Giurgiu, 1978) nu se semnalează fenomene carstice în acest teritoriu (interfluviul Latorița—Repedeș).

Încercările noastre de explorare a culmii calcaroase Tîrnovu Mare—Piatra Tîrnovului făcute în urmă cu cinci ani s-au soldat cu descoperirea a două avene situate de-o parte și de alta a lamei calcaroase ce înaintază spre nord din vf. Piatra Tîrnovului cunoscută și sub numele de Piatra cu Jepi.

Descrierea avenelor. Avenul de pe fața estică, este situat la altitudinea absolută de 1830 m în Piatra Tîrnovului. Intrarea situată între două birne, are formă triunghiulară cu baza orizontală. La 3 m de la intrare gauria devine descendentă, aproape verticală. Explorarea nu necesită scări ci doar o singură asigurare în coardă. Diametrul galeriei cuprins între 0,75—1,5 m permite coborîrea în ramoraj folosind prizele existente în jur. Aspectul general al peșterii este sinuos, pe partea nord-vestică prezintă mici hornuri conice formate prin acțiunea apei ce se infiltrează de la suprafață printr-un sistem de fisuri.

După 25 m puțul se termină, în porțiunea finală aflîndu-se o cantitate apreciabilă de piatră provenind din prăbușiri. Avenul s-a format prin acțiunea apei pe un sistem de diaclaze pe care le-a lărgit favorizînd apoi mici prăbușiri ce au dus la formarea hornurilor de pe partea nord-vestică. Sistemul este lipsit de formațiuni concreționale, pe pereți aflîndu-se doar un strat subțire de argilă.

Avenul de pe fața vestică, este mult mai redus ca dimensiuni. Intrarea este însă impresionantă, fiind situată într-un perete vertical, lipsit de vegetație, sugerînd existența unei peșteri mari. Dar după escaladarea celor 12 m de perete pînă la intrare se poate constata, depășind intrarea, că avenul nu are mai mult de 5 m. Diametrul se micșorează și avenul ia aspectul unui puț.

După descrierea lui Murgoci (1902) acest aven reprezintă faimoasa peșteră care a atras pe mulți adepți ai legendelor. Deoarece la vremea respectivă Murgoci nu a reușit explorarea, oprindu-se în fața intrării, peștera a rămas și pînă azi o enigmă.

Prin explorările noastre efectuate în 1979, am stabilit că această cavitate nu prezintă importanță decît ca fenomen carstic alături de celelalte care se întîlnesc în Piatra Tîrnovului. În ansamblu însă, acest maniv calcaros prezintă importanță atît prin peisajul deosebit pe care îl aduce în relief cît și prin prezența unor rarități floristice.

Existența unor monumente ale naturii ca: Daphne blagayana, Papaver pyrenaicum, Gentiana lutea etc., reprezintă un motiv în plus pentru a declara întreaga zonă rezervatie complexă.

BIBLIOGRAFIE

1. Bleahu M., Rusu T., 1965 — Carstul din România — o scurtă privire de ansamblu, Lucr. Institutului de speologie „Emil Racoviță”, T 4, 75—104;
2. Bleahu M., Povară I., 1976 — Catalogul peșterilor din România, Edit. C.N.E.F.S., București;
3. Giurgiu V., 1978 — Buletinul Cercului de speologie „Emil Racoviță” din București, U.A.S.C.R.,
4. Munteanu Murgoci Gh., 1902 — Convorbiri literare, 2.

ENDOCASTIC FORMATIONS FROM PIATRA TIRNOVULUI

— Summary —

It is presented in this paper the two avens discovered by authors in the Piatra Tirnovului massif from Căpățîinii mountains situated in estic and vestic abrupt which bordered the calcarous massif.

AVENUL VM

INTRARE

0 1 2 3 M

**ENDOCASTUL
DIN
PIATRA TIRNOVULUI**